

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ГОДИНА СII, БРОЙ 13

СОФИЯ, 1 – 15 ЈУЛИ 2002 г.

ЦЕНА 0,50 лв.

http://synpress.bglink.net, e-mail: synpress@bglink.net

- **Държавни институции засвидетелстваха високо признание и добра воля за сътрудничество с БПЦ** стр. 2
- **Европейският съюз диспутира прокламирането на своята християнска история** стр. 3

- **Енорийски център при храм „Св. Троица“ в Бургас – развитие на социалната дейност в ерията** стр. 4
- **Да осъществим любовта в живота си – за християнското милосърдие** стр. 5

- **Св. мчк Константин Софийски – един мако известен мъченик от XIX в.** стр. 6
- **Психология или боасловие на личността** стр. 7

Св. пророк Илия и съвременните идоли

Св. пророк Илия се родил около 900 г. преди Рождество Христово. Живел като отшелник и постоянно пребръвал в труд, пост и молитва. С тези подвизи достигнал до святост и бил удостоен да стане избраник на Бога.

На него се паднало да brani вярата и правдата през най-мрачната епоха от историята на еврейския народ. По това време евреите се кланали на идоли и изпаднали в безверие и морална поклова.

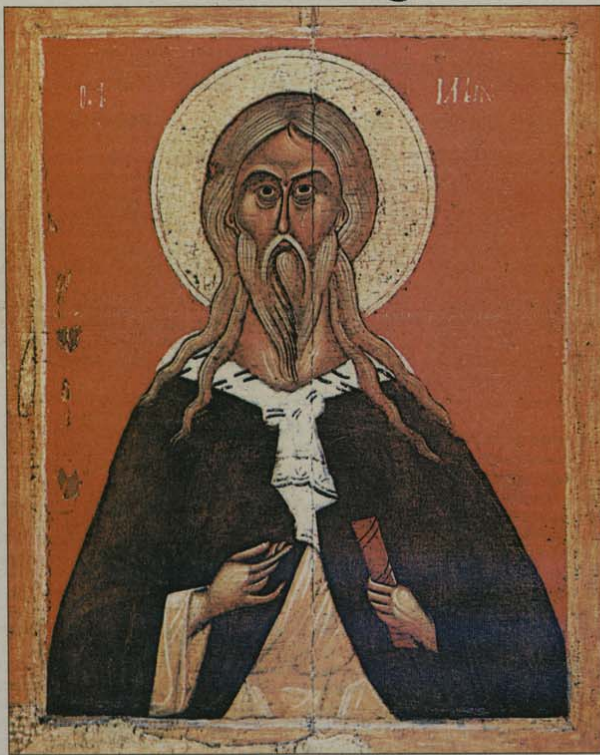
Освен грубото идолопоклонство, характерно за езициците, има и друго, вътрешно, често оставашо незабележимо, идолопоклонство, на което се отдават понякога и вярващите в истинския Бог хора. Всички греховни страсти, които завладяват душата и които ни отклоняват от мисълта за Бога, не са нищо друго освен идоли. Всичко, което измества Бога от първостепенното Му значение в нашия живот, е идол. Всичко, на което приоритетно отдаваме своето внимание, физическите и духовните си сили вместо на Бога, е пагубно идолослужение.

Кои са главните прояви на идолопоклонство, които ни застрашават днес? Това са преклонението пред „Аз“-а, ненаситният стремеж към трупане на все повече и повече материални блага, отдаването на чувствени удоволствия.

Ако се вгледаме в нашата съвременна действителност, ще установим, че макар да живеем в християнска епоха, нашата масова култура по своята същност е езициска. Всеки ден от телевизията, вестниците, списанията и билбордовете хората са изложени на масирана атака на реклами и „лъжливи пророчици“, които им повтарят, че в живота има по-важни неща от вярата в Бога, любовта към ближните и спасението на душата. Внушава ни се, че има блажави коли, домакински електроуреди, без които животът ни не би имал смисъл, хубави дрехи, без които никой няма да ни харесва, козметика, без която ще сме отблъсквани и неприятни, хубави питиета, които всеки уважаващ себе си мѝж трябва да опита.

Ако християнството ни казва, че всички сме синове Божии, носим Божия образ в себе си и сме призвани към съвършенство и вечен живот; съвременната култура ни казва: ти си това, което притежаваш. Ако Господ Иисус Христос ни учи, че преди всичко трябва да обичаме Бога и ближния като себе си, съвременната култура ни казва: ти и твоите желания сте номер едно. Ако християнството ни учи, че земният живот е само подготовка за вечния, съвременната култура проповядва: живей за мига; ти издига в култ грижата за тялото, а грижата за душата свежда до чувствени наслади.

Луд стремеж към забогатяване и ненаситна жажда за удобство и плътски наслади, към себизамя и себуправдаване на всяка цена са лъжливите богове на този

Св. пророк Илия

Руска икона от края на XIV в., Третяковска галерия, Москва

век. Ако в древност на истуканите на Ваал, Астарта и Молох са принасяли кръвни жертви, дори и човешки, то на сегашните идоли се принасят в жертва правдата, милосърдието, състраданието. Пред сегашните идоли мнозина всекидневно изгарят вярата, честта, съвестта си, жертват рода, отечеството, народността си, жертват всичките си физически и духовни сили. В крайна сметка пред тези идоли изгарят и всякава надежда за спасение и вечен живот, поробвайки душата си.

Църквата Христова, подобно на древния велик пророк, тревожно предупреждава за пагубната насока на нашия живот, призовава да поправим живота си, да не ставаме роб на греха, да пазим Божиите заповеди и да се учим от уроците на историята. Нима ще останем глухи за тревожния зов на Църквата? Нима, познали Истината, ще се отвърнем от нея и ще я заменим с лъжа? Нима ще заменим вечното блаженство на душата с мимолетното горчиво щастие на плътта? Толкова ли сме безумни?

Бог поругаван не бива. Стига сме злоупотребили с Неговото дълготърпение и милост, стига сме отлагали благодарствите си намерения, защото никой не знае кога Бог ще повика душата му.

Нека избягваме всякакъв род идолослужения и да отдаваме почит и поклонение само на Единия Истинен Бог, Комуто слава подобава сега и всякога, и во веки веков. Амин.

Свещ. Йоан КАРАМИХАЛЕВ

Мощи на древни мъченици в софийския храм „Св. Петка“

В навечерието на 21 юни, Отдание на празника Възнесение Господне, в столичния храм „Св. Петка“ Негово Преосвещенство Знеполският епископ Николай, викарий на Софийската митрополия, прис от Негово Високопреподобие архим. Сионий, ректор на Софийската духовна семинария, частии от мощите на древните християнски мъченици свмчк Харалампий, вмчк Теодор Стратилат и вмчк Пантелеймон. Преди време те са били предадени от Националния исторически музей.

Светините ще се съхраняват в храм „Св. Петка“ в специално изработена мошехранителница.

През времената на тоталитаризма мощите на светците нерядко са били третирани като експонати. Затова радостта ни е голяма, когато те се завръщат от „плена“ на музейните колекции в своя дом – Христовата църква.

ЦВ

Призракът на икуменизма

„Призрак броди из Европа. Призракът на икуменизма.“ Тази свободна перифраза на Маркс не е случайна. Можем дори да продължим в същия дух: „Християни от всички страни, съединявайте се!“ Точно за това става въпрос, когато се опитваме по-дълбоко да проникнем в идеологията и в психологията на икуменизма – за комунизация и пролетаризиране на християнството!

Комунизация – защото сме свидетели как светът се опитва да сведе духовността и светостта до идеологии.

Пролетаризиране – защото тази идеология е лабораторно получен продукт, който превръща малкото стадо Христово в широка „народна маса“, във възторжен пролетариат.

Трудно е да се съхрани висотата на църковното единство като неделимо Тяло Христово. Много полесно е единството да се превърне в масово сливане, както е полесно количеството да се превърне в сурогат на качество.

Божествените откровения, Христовата истина, вече не са така важни, щом са заместени от идеала за социална и религиозна справедливост. Такъв идеал е лесносмилаем, защото не изисква молитвено напрежение – той даже и

молитвата превръща в мероприятие.

Комунистическата идеология не успя да завладее сърцата на хората в търсената степен. Липсваше „дълбочина“, липсваше Христос. Той се оказа незаменим. Даже и за атеистите.

Не е късно да се опита пак. Този път с икуменизма. Тук „има“ Христос, има религиозен сантимент, има богатство на душевността. Или поне е лесно да си представим, че ги има. Има и известна умереност – идеалът нито е в абстрактното „сърце“, нито в изостаната на „стوماха“. Той е на най-удобното за лесно популяризиране място – в говорния апарат...

Това, което не достига – и засага само православните пречет с досадните си принципи – е още малко масовост, още малко воля за сплотяване на общата християнска маса. Достатъчно е просто да превърнем Иисус Христос от Център на църковното събрание, в повод за събиране на християни „от всички страни“. Достатъчно е да преработим от мистично църковно общество в една голяма постоянно действаща християнска конференция, на която ще е забранено само едно-единично нещо: да си говорим за различията помежду ни.

На стр. 3

ХРОНИКА

България

Вести от Софийска епархия

На 21 юни Негово Преосвещенство Знеполският епископ Николай извърши св. Божествена литургия в столичния храм „Св. Петка“, в съслужение с храмовото духовенство. През време на службата Негово Преосвещенство ръкоположи за дякон

Руслан Харизанов, редовен асистент по Пастирско богословие в Богословския факултет към СУ „Св. Климент Охридски“.

При ръкоположението новият дякон при името Климент.

На 1 юли, когато св. Църква чества паметта на светите безребренци и чудотворци Козма и Дамян, Негово Преосвещенство Знеполският епископ Николай отслужи св. Литургия на храмовия празник на новосветения храм „Св. Козма и Дамян“ в софийското с. Световрачене, в

съслужение с архим. Йоан, протосингел на Софийска св. митрополия, и храмовото духовенство.

На това място светите безребренци се почитат по стара благодетелна традиция, откъдето е и името, дошло от народния израз „свети врачеве“ (лечители).

Призив за дарителска подкрепа

През 2001 година започна реставрация на храм „Въведение Богородично“ в село Смолеко, обявен за паметник на културата. Черквата е построена през 1859 г. с добровелен труд и средства на нашите предци. В нея са получили своето кръщение нашите деди, майки и бащи, хора и от нашето поколение.

За продължаване реставрацията на черквата са необходими средства. Молим за вашата помощ според възможностите ви.

Банковата сметка на храм „Въведение Богородично“ е 1000784223 в български лева.

Банков код при Банка ДСК ЕАД град Пирдоп 30022124.

Благодарим ви и нека Господ ви помага!

Църковно настоятелство при храм „Въведение Богородично“, с. Смолеко

Възнесение Господне в манастира „Свети Спас“

Рано сутринта на 13 юни тръгнах за с. Лозен, където настигнах ранобудни християнки с цветя, поели пътя за манастира. Други бяха предпочели коли и камиони. Гората е пролетно украсена от нашия Създател. Въврим около час. В храма теч утревата, ръководена от отец Николай от храм „Св. Петка“. Прекрасното и вдъхновено изпълнение на песнопенията издигаха душите им към Възнесения се Господ Иисус Христос.

Светата Литургия беше отслужена от Знеполския епископ Николай в съслужение с трима свещенослужители. Присъстваха игуменята Домника, вече на 94 г., и послушницата Сълзана, както и три мо-

нахини от манастира „Св. Петър и Павел“.

Подканени от епископ Николай, участвахме в общото изпълнение на „Символа на вярата“ и молитвата „Отче наш“.

След светата Литургия в лития бяха изнесени храмовата икона на „Възнесение Господне“ и свети мошата и беше отслужен водосвет пред чешмата извън манастира. Изляхме „На многая лета“. След благословия от владиката Николай се върнахме в манастира, където любезните домакини ни гостиха с благословен курбан за здраве.

Елена НИКОЛОВА

Вести от Видинска епархия

От десет години насам денят след Петдесетница, когато Църквата чества трето-то Лице на Св. Троица, е и празник на гр. Монтана.

Негово Високопреосвещенство Видинският митрополит Дометиан отслужи св. Литургия в храм „Св. Кирил и Методий“ в съслужение с Преосвещения Бранички епископ Амвросий – викариен епископ на Видинска митрополия, архиерейския наместник на Берковска духовна околия

о, Петър Захариев и духовници от Монтана. На литургията присъства кметът на Монтана г-н Златко Живков. След службата, при биене на камбаните литийно шествие се отправи към площада за традиционния молбен-водосвет. След това Високопреосвещеният митрополит произнесе вдъхновено слово за празника на града и поздрави официалните гости от Македония, Сърбия, Русия и Молдова.

Ангел ПЕТКОВ

Вести от Старозагорска епархия

На 29 юни – Св. апли Петър и Павел, Мъгличката св. обител „Св. Николай“ чества един от празниците си, тъй като южният параклис в манастира е посветен на двамата първоверховни апостоли.

И тази година на Петровден Негово Високопреосвещенство Старозагорският митрополит Галактион отслужи св. Литургия в централния храм на Мъгличката манастир. В богослужението участие взеха и архим. Йоан, ефимерий при Мъгличката манастир, ставроф. ик. Петко Мотев, архиерейски наместник на Казанлъшка духовна околия, йером. Харалампий, духовен надзорник на Старозагорска епархия,

йером. Димитрий, председател на църковното настоятелство при храм „Св. Троица“ в Казанлък, свещ. Димитър Камсов, ефимерий при храм „Св. Димитър“ в Мъглич, митрополитският дякон Тодор Донеv, дякон Димитър Иванов и монах Дионисий. Службата бе украсена от ангелско пеене на Високопреподобната игумения Рахила и сестрите на манастира. В края на литургията митр. Галактион произнесе слово, в което благослови богомолния народ и честити празника на всички, дошли да почетат паметта на двамата първопрестолни апостоли.

Димитър БОБЧЕВ

НОВИ КНИГИ

Излязоха на български език творенията на св. Ефрем Сирин в 3 тома с отлична художествена оформление и твърди корици.

Изданието е продължение на просветната издателска дейност на братството на манастира „Св. вмчк Георги Зограф“, Света Гора.

Книгите могат да бъдат закупени в църковните магазини и книжарници.

ДОКУМЕНТИ

Държавни институции засвидетелстваха високо признание и добра воля за сътрудничество с БПЦ

Със заповед № 131 от 3 юни 2002 г., издадена от началника на Генералния щаб на Българската армия ген. Мико Михов, на Негово Светейшество Българския патриарх Максим бе присъдена висока награда – голям плакет на Генералния щаб, „за значителен принос в развитието на връзките между Българската православна църква и Българската армия и утвърждаване на нравствените ценности сред българското войнство“.

Копие от заповедта бе изпратено до Негово Светейшество, придружено със следното благодарствено писмо от 23 юни, изразяващо признание към

светата ни Българска православна църква:

„Ваше Светейшество, Имам честта от името на ръководството на Генералния щаб на Българската армия и от свое име да изразя нашата искрена благодарност за личната Ви съпричастност и съдействие за развитието на връзките между Българската православна църква и Българската армия.“

През последните години духовното общение между свещенослужителите и христолюбивото българско войнство придоби нови измерения и се превърна в неразделна част от армейската обредност.

На заседанието от 17 юни Св. Синод разгледа писмото и реши да присъди на ген. Мико Михов църковния орден „Св. Кирил и Методий“ I степен за достойното му служение като началник на Генералния щаб на Българската армия, за бла-

гожелателното му отношение към светата ни Църква и нейната душеполезна мисия, насочена към духовното възвръщане на христолюбивото ни войнство и утвърждаване на добродетелния живот и напредък на обществото.

На 11 юни по случай въстъпането в длъжност на новия началник на Генералния щаб на Българската армия ген. Никола Колев, Негово Светейшество Българския патриарх Максим отслужи водосвет и молебен в столичния храм „Св. Георги Победоносец“. Св. вмчк Георги е небесният покровител на христолюбивото войнство.

Негово Светейшество беше в съслужение с Високопреосвещения б. Нюйоркски митрополит Геласий, Преосвещения Траянополски епископ Иларион, Преосвещения Знеполски епископ Николай, Високопреподобния архим. Борис, главен секретар на Св. Синод, духовенството от храм „Св. Георги“ и свещеници от други етолични храмове.

Молитвено присъстваха много висши военни на Българската армия, които засвидетелстваха благоговийно отношение към светата ни Българска православна църква. В тяхно лице Българската армия получи молитвени напътствия и архиерейско благословение от Светейшество Българския патриарх Максим.

Негово Светейшество Максим, патриарх Български и митрополит Софийски, бе официално поканен от ръководството на Висшия институт за подготовка на офицери и научноиз-

следователска дейност на Министерството на вътрешните работи да присъства на тържеството по случай преобразуването на Висшието училище в Академия на Министерството на вътреш-

ните работи и връчването на представителното знаме. Поканата бе лично подписана от ректора на ВИПОНД полк. Константин Таушанов.

На 3 юли пред патриаршеската катедрален храм „Св. Александър Невски“ Националната служба „Гранична полиция – МВР“ извърши представяне на доставката от 32 автомобила „Ландровер“, получени чрез европейско

финансиране по проект на програмата ФАР.

Негово Светейшество Българския патриарх и Софийски митрополит Максим откликна на официалната молба от страна на Националната служба и през време на церемонията,

в съслужение със синодални архиереи на БПЦ и свещеници от Софийска епархия, извърши освещаване на доставката, като отслужи и молебен за здравето и благоденствието на служителите на Гранична полиция.

На 5 юли се навършиха 123 години от основаването на Министерството на вътрешните работи. Годинашната бе официално чествана с поднасяне на цветя пред паметника на Незнаимия

войн и парад на войските на МВР.

От страна на Българската православна църква на тържествените прояви бяха официално поканени и присъстваха Негово Светейшество Българския

патриарх Максим, Високопреосвещените митрополити Видински Дометиан, Русенски Неофит, Невроколски Натанаил, Ловчански Гавриил и главният секретар на Св. Синод архим. Борис.

На 28 юни, деня на св. безребренци Кир и Йоан и в навечерието на празника на св. апостоли Петър и Павел, Бог дари с първороден син нашата колежка Полина Спинова и нейния съпруг Константин.

Пожелаваме им здраве и радост в Господа!

От колегите

Призракът на икуменизма

От стр. 1

Ще ни обединява, което „обединявало“ ариани, монофизити, монотелити и всякакви други „инославни“ – това, че всички в края на краищата са си говорили за Христос, нали?...
Но когато от две еднакви съдини едната е пукната, от значение ли е еднаквостта им? Изоставяйки големите прилики, не търсим ли тогава и с дупка „малката“ разлика – дупката, заради която едната съдина си остава все празна?

В развитието на новата история икуменизмът като фантом многократно мени облика си. Той е ту безобиден, ту насъщен, ту застрашаващ с отсъпване, ту безличен в скучните и дълги семинари по света. Истината е, че ако не му беше измислено име,

ако не окончаваше на -изъм, ако не беше организирано движение и дори институция, „икуменизмът“ можеше да остане съобразен с човешката мярка, облагоденен от тихите ежедневни прояви на християнската любов. Защото в своя естествен вид това не е нищо друго освен Христовият отговор на въпроса „кой е моят ближък“ (Лука 10:29).

Нашят ближък е всеки човек и на това равнище на нас ни е забранено да осъждаме, да мъдруваме гордо върху различията с него. Човекът в нужда, в беда, за нас не е добър, лош, православен или еретици, а друг човек като нас, ближък по плът, творение Божие, образ Божий. На ръката, протегната за помощ, не е татуирана нито религиозната принадлежност, нито степеня на духовното състояние. След като Христос „ядял и пиел“ с грешници, то как ние, грешните, да се гнушим от ближния?
(Не беше ли някога този евангелски закон вдъхновение за българската обществено и за Българската православна църква при спасяването на българските евреи? И този акт винаги е оставал в паметта на поколенията ни толкова чист и естествен, че никому не е идвало наум да го окачестви като „опит за сближение между религии“?)

Днес по българските курорти идват стотици хиляди чужденци – католици, протестанти, иноверци, и атеисти също, разбира се. Ние даже ги желаем, защото помагат на икономиката ни. Не ги отблъскваме по религиозни причини, а им оказваме „традиционното българско (разбира се – християнско) гостоприемство“. Те задължително разглеждат и православните ни светини, което обаче не означава, че се причастяват с нас. Изобщо, мярката се спазва по най-естествен начин.

С отпадането на визория режим и много българя тръгнаха към Запада,

Икуменизмът се нарича движение, започнало по протестантския инициатива в началото на века, първоначално имащо за цел обединение между различните християнски деноминации на базата на мисионерството и милосърдната дейност. За начало на организирания икуменическа дейност се счита конференцията, проведена се през 1910 г. в Единбург, Шотландия. Може да се каже, че тогава това е все още едно чисто християнско начинание на протестантските общности.

С течение на времето нещата постепенно се променят. В 1948 г. се създава Световният съвет на църквите. След II Ватикански събор в икуменизма се включва активно и Римокатолическата църква. Организационните структури на движението започват все повече да приличат на институции. Появяват се нови тенденции, надхвърлящи не само деноминациите на християнската основа, но и християнството

то изобщо. Вече се говори все по-често за обединяване на религиите – идея, която отива много по-далеч от идеята за механично обединение на християните. Ако допреди време икуменистите търсеха „единство“, основано на общата вяра в съществуването на Христос, то сега се говори за „единство“ само поради факта, че има Бог...
Паралелно с това напредва и установяването на Новия световен ред, който върви ръка за ръка със световна идеология, основано на общата вяра в съществуването на Христос, то сега се говори за „единство“ само поради факта, че има Бог...
Паралелно с това напредва и установяването на Новия световен ред, който върви ръка за ръка със световна идеология, основано на общата вяра в съществуването на Христос, то сега се говори за „единство“ само поради факта, че има Бог...

И то, че днес трактатите, обясняващи защо като православни християни не бива да участваме в икуменизма, не са достъпни. Това понятие просто вече не е същото, за което сме свикнали да мислим.

Тепърва ще проумяваме, че проблемът вече не е „вътрешнохристиянски“. Икуменизмът днес занимава много хора, които никога не са били християни, за да ги определяме като „отстъпници“. А най-интересното е, че те от своя страна започват да занимават християните с икуменизмът, който всъщност е синкретизъм... но не е ли всъщност всичко твърде размито?

От християнско движение той вече е преминал през стадия на световна организация и днес се явява като основен компонент на официалната идеология, за която току-що споменахме. Като пример предлагаме статията от в. „Вашингтон таймс“, а в уводния материал се опитваме да очертаем малко по-различно набианалата проблематика около икуменизма.

(Повече информация по темата вж. в „Църковен вестник“, бр. 11, юли 1998 г.)

където очакват доброто отношение на тамошните жители – както казахме, католици, протестанти, иноверци... Но който е православен, си търси православен храм и, слава Богу, винаги може да намери, без това да попречи на местните му приятелства, работа, контакти.

Още много примери от ежедневието има в подкрепа на този тих, естествен и съвсем непопулярен за медиите „битов икуменизъм“, който се основава на Христовия отговор на големия въпрос: „Кой е моят ближък?“

Икуменизмът обаче, скоро след това си започва да се развива като християнска идеология и тук започват проблемите.

Той подменя евангелския пример за ближния с друг, неправилно избран. И превръща едни от най-силните слова на Господа към Църквата в лозунг към масите по принцип: „Да бъдат всички едно: както Ти, Отче, си в Мене, и аз в Тебе, тъй и те да бъдат в Нас едно, та да повярва светът, че Ти си Ме прати“ (Йоан 17:21).

Но в тези святи думи виждаме, че Христос прави разлика между тези „всички“, които трябва да бъдат едно и „света“, който трябва „да повярва“; Христос не казва: „Да бъдат всички едно със света“, защото тогава нито „те“ ще са едно, нито светът ще повярва. Тези „те“ са учениците Господни, верните докрай на Христовата Истина, които именно ги прави едно в единството на Светата Троица. Отпаднало от тази божествена истина, отпаднало от Църквата и духовно преминаващо към „света“, на който още му трябва, за да повярва.

Виждаме ясно как и Юда, и Арий, и Несторий, и много други до ден днешен, от Христови ученици са преминали на дъното на неповярвания и нежеласци да повярва свят. Църквата винаги им е предлагала своята помощ като на ближния, но молитвата „да бъдат едно“ повече не се е отнасяла до тях, защото Истината Господна не може да се съобразява с човешката променливост, идваща от греха. За тях може да бъде в сила само молитвата: „Да се върнат в единството, което сами са напуснали.“

„Да бъдат всички едно“: та всички открай време са били „едно“ в греха и отпадането от Бога – значи, не това е казал Христос. С Неговите думи не бива да се спекулира!

Такива разграничения икуменизмът не прави. Присъщо на идеологията

е, че тя винаги служи сама на себе си, следователно си дава правото да отстоява и лъжи, ако те са в интерес на общата й кауза. Даже самото християнство, станено ли идеология, добива тази особеност...
Но в същността си християнството не е идеология, а послушание към Бога. То не остава затворено в човешки възгледи за истина и правда, но пребъдва винаги чувствително за гласа и откровенията Божии.

Но икуменизмът не е ли всъщност християнство, преработено в идеология?
Точно това забелязахме през май т.г., когато папата посети страната ни. Тогава стана ясно, че не друг, а най-вече политически имат нещo предвид. То бе изказано неведнъж в политическите обзори и коментари: идването на папата е едно от необходимите идеологически условия за приетостта ни в НАТО и Европейския съюз. Икономическите и социалните може да отнемат повече време, но поне това изпълнихме, значи продължаваме напред... Никой не обясни по-добре каква точно е връзката.

Всъщност, икуменизмът губи и първоначалния си християнски облик, като прелива в тотален синкретизъм, целящ единение между религиите въобще. От друга страна, той се вписва в рамките на **световна доктрина**, вече почти официална. Това обръква много хора и предизвиква неуравновесни реакции. Независимо се страхуват и да се здравят с инославен, да не би чрез поздрав да отпадна от Църквата. Предпочитат да скандират „Долу!“, вместо обикновеното „Добър ден“.

Други веят знамена и демонстрират готовност за обединение, ако трябва и с хората, защото – „ура! – Бог е един“. Всъщност тази емоционалност идва да замести равновесието на истинското богопознание. „Долу“ и „ура“ бяха пролетарски възгласи. Те не присъстват нито в светостолката проповед, нито в светоотческите трактати, нито в църковната химнография. Те винаги ще бъдат чужди в езика на християните и може би ще стават все по-популярни в жаргона на християните.

А икуменизмът си остава призрак; отношението към него е като към призрак: едни изпитват ужас и треперат, други се забавляват, трети го бъркат с ангел Господен. А за четвърти – изчезва „яко вид“ само при истинския лик на Разпятиято Христово.

Свещ. Ангел ВЕЛИЧКОВ

АКТУАЛНО в „Вашингтон таймс“, 22.VI.2002 г.

Европейският съюз диспутира прокламирането на своята християнска история

Християнският континент ли е Европа? Безспорно, регионът е посветен в християнството от най-ранните дни на тази вяра. Апостол Павел донесе религията на европейците около 50 г. сл. Р. Хр. По-късно континентът става център на римокатолическа и рождено място на протестантската Реформация.

Така е било тогава, но така ли стоят нещата днес? Днешната Европа е мултиетнически кръстопът на християнство, юдаизъм, ислям, будизъм, хиндуизъм и други изповедания – което прави Европа счестлив, особено около настоящелното лобизиране на църквите да се спомне християнското наследство на континента в ключовия документ на бъдещия Европейски съюз.

Конвенцията за бъдещето на Европейския съюз беше обсъждана в Брюксел и се предвижда да бъде приета в 2004 г., когато 10 нови страни и народи се предвижда да бъдат приети за членки, в това число и половин дузина от бившия комунистически Източен блок. Преобладаващо мюсюлманската Турция се очаква да се присъедини по-късно.

Конвенцията може да се превърне в база за Конституцията, която ще замести споразумението за основаване на Европейския съюз, и заради това някои християни виждат в този момент рядката възможност да изповядат религиозното наследство на континента в преамбула на този документ.

„Това не е атака против отделияните на Църквата от държавата“, каза Кейт Дженкинс, асоцииран генерален секретар на базираната в Брюксел Конференция на европейските църкви (КЕЦ), която е начело на този начин. – „Това е признаване на историята.“

Свободомислещите граждански либерали считат за неуместно да се подчертава християнството в модерното, плуралистично общество, което някои богослови описват като „постхристиянско“, въпреки че все още трима от всеки четири европейци се самоопределят като християни. Подобни опасения бяха причина да не се упомене въобще думата „религия“ в Хартата на основните права, чийто проект беше изготвен преди две години.

„Европейският съюз трябва да противостои на натиска да включва която да било религия в своите конституционни декларации“, заявява в интервю Кейт П. Ууд, изпълнителен директор на Британското национално секуларистично общество. „Европа прегръща онези от многото изповедания и които нямат вероизповедание. Да се даде предимство на която да било религия, неминуемо ще доведе рано или късно до разслояване.“

„Какъв точно израз на признание ще се отнася до християнството, още не е кристално ясно – каза г-н Дженкинс, – обаче никой не е предпо-

жил въвеждането към Европейската конституция да се превърне в богословски трактат. Най-важното е, че вече има дискусия за ценностите – че ние виждаме Европа през призмата на ценностите, не само през призмата на политиката. Църквите и религиозните общества имат своята роля да допринесат за по-широк обществен дебат.“

Християните от разнообразни деноминации твърдо стоят за тази кауза. Конференцията на европейските църкви (КЕЦ) има широко членство, включително главните протестантски изповедания и внушителен брой национални евангелски асоциации.

Папа Йоан-Павел II също се включи в това начинание по време на посещения си през миналия месец в България. Той назова християнското послание – „отнасящо се и до тези, които в сферата на политиката работят за постигане на европейското обединение“. Папата също заяви, че „в търсене на собствената си идентичност континентът може да успее единствено като се върне към своите християнски корени“. Връщайки се във Ватикана, Йоан-Павел II наблегна и доразви този казус по следния начин: „Християнското наследство на цивилизацията, което е съдействало изключително много в защита на ценностите на демокрацията, свободата и солидарността между хората на Европа, не бива нито да се погубва, нито да се омаловажава.“

Господин Дженкинс, който ръководи комисията „Църква и Общество“ към КЕЦ, сподели за яростната опозиция от страна на политическите водачи във Франция в полза на разделението между Църква и държава. Бившият френски премиер Лионел Жоспен ръководеше налните да се изключат религиозните референции в хартата на правата от 2000 година.

Концепцията беше разкритикувана и в някои страни като Швеция, където дългогодишната подкрепа на правителството за Църквата направи на част от гражданите идеята за примесване на религията с политика. Шведите отделиха Църквата от държавата едва преди две години.

„Но европейското християнско наследство е исторически факт – заяви г-н Дженкинс. – Мирът, справедливостта, помилването, солидарността, устойчивостта – това са ценности, споделяни от множество европейци, ценности, които намираща в сърцевината на Христовото евангелие.“

Секуларистите и граждански либерали остават необудени. Много се опасяват, че позоваване на християнското наследство може да се превърне в претекст за разширяване влиянието на Църквата върху политиката на Европейския съюз.

Уилям Дж. КОУЛД, Виена, Австрия
Превод от английски
йеродякон ПЕТЪР (Грамашиков)

Гласът на св. отци

Св. Йоан Златоуст за истинското богатство

Богатството, съчетано с добри дела, е добро. В кой случай то е добро? Когато принася радост в бедността, когато облекчава нищетата. Послушай какво казва Йоан: „Аз бях очи на слепия и нозе на хромия; за сиромаси бях баща“ (Иов 29:15). Ето това е богатство: то не е грях, а любов към бедните и страдащите.

„Странник не пошуваше на улицата; вратата си отваря на пътника“ (Иов 31:32). Ето използване на богатството за добро – богатство не по наименование само, но най-вече – на дело!

Онова богатство (материалното – бел. прев.), е слуга на това (духовното). Първото само носи името богатство, без в действителност да е такова. А това и по името, и по дела е истинско богатство – богатството на добродетелта, богатството на милосърдието.

По какъв начин? Ще ви кажа.

Има богати, които похищават чуждото, а има богати, които дават от своето на бедните. Едините събират, а другите – раздават; едните сеят в земята, а другите разорават небото. Колкото небото е по-прекрасно от земята, толкова имането на едните е по-лошо от истинското богатство на другите. Защото едните се ползват от любовта на мнозина, а другите от всички се осъждат.

Странно е наистина – користният и хищният е не навидан не само от онези, които е засянал, но и от такива, които не са претърпели от него никакво зло, а само съчувстват на потърпевшите. А милосърдният е обичан не само от онези, които е обладотелствал, но и от много други, които не са получили лично благодеяния от него.

И така, братя, добродетелта е по-добра от порока. Чрез порока врагове за човека стават и онези, които не са го обиждали, а милосърдието спечелва любовта и на необлагодетелствани.

За милосърдия човек се казва: „Да го възнаградя Бог!“ – Но какво благодеяние си получил ти от него? – Не аз, но моят събрат; не аз, но моят съчлен (в Тялото Христово – бел. прев.); доброто, извършено нему, и аз отнасям със себе си.“

Виждаме каква е добродетелта, колко тя е възжелана, колко е прекрасна.

Милосърдният човек е пристанище за всички, отец за всеки, опора за престарелите. Милосърдният, ако изпадне в беда, всички се молят за него: „Помилвай го, Боже, съхрани го, въздай му добро!“

Но отиди в дома на хищния, и ще чуеш какво се говори за него: „Негодник, коварен, нечестив!“

– Но каква обида ти си получил от него?

– Аз – никаква, но моят събрат.“

И така, срещу него ежедневно се сипят оплаквания. А когато той е в беда, тогава всички още повече го нападат. Това ли е живот? Това ли е богатство?...

Превод от руски
ЦВ

Семинар на тема „Социалната работа в енорията“

На 4 юли 2002 г. в Енорийския център към храм „Покров Богородичен“ в София се състоя семинар на тема „Социалната работа в енорията“. Работната среща бе организирана със съдействието на фондация „Покров Богородичен“. Участваха свещеници и миряни, представители на енорийски братства в страната.

Срещата започна с обща молитва, след което Димитър Спасов, ръководител на Енорийския център към столичния храм „Покров Богородичен“ представи социалната работа на центъра. Своя опит и трудностите, които срещат в енорийската работа, споделиха свещ. Петър Гарена от храм „Св. Георги Победоносци“ в гр. Кърджали, свещ. Добримир Димитров от храм „Св. Троица“ в гр. Русе, варненските свещеници Георги Фота-

киев и Василий Шаган, прот. Николай Георгиев от софийския храм „Св. Димитър“, председател на Дружеството за подкрепа на лицата лишени от свобода, и други.

Разгледана бяха основните насоки на социалната дейност в енорията: грижа за болни и инвалиди, социално слаби семейства, самотни възрастни хора, сираци, затворници. Като се има предвид основната роля на Църквата да благосвети истината, бе подчертана необходимостта от съчетаване на милосърдната дейност с катехизаторска.

Едино бе мнението, че различните направления в социалната дейност на Църквата изхождат и черпят своето основание от св. Евхаристия, която изгражда мистичното единство между отделните членове на църковната общност.

ЦВ

Енорийски център при храм „Св. Троица“ в Бургас

Когато отец Веселин Димитров идва в храм „Св. Троица“ през 1997 г., в парка наоколо все се скитали бездомни несретници, които по неволя често посягали и на оскъдните подаяния в храма. Служителка от храма всеки ден разделяла от вечерята на семейството си, за да нахрани някой гладен. Тогава решили да направят нещо по-сериозно: тя донесла печка „Раховец“ от вкъщи, отецът – кухненски шкаф, събрали посуда и започнали да готвят под колоната на храма по една тенджерка боб, картофи... каквото успеят да набавят. Скоро се разчуло и започнали да идват все повече и повече гладни. Нуждата от кухня станала неотложна.

Получили благословение от митрополит Йоанкиев, разрешение за строеж от Община-Бургас и построили кухня, а после и малък офис над нея. Отецът инсталирал там стария компютър на сина си, привлякъл млади ентузиасты и започнали да издават малки брошури с най-необходимото, което трябва да знаят енорийците за живота на Църквата. След като добили кураж, започва да излиза и вестник „Православен Бургас“.

„Голяма е нуждата от религиозно образование. Хората са невежи в областта на духа, объркани от суеверия“, споделя отец Веселин.

Над 30 броя от вестника са излезли досега въпреки финансовите затруднения на енорията.

Веднъж о. Веселин открива в една изоставена полуразрушена къща шест деца в окаяно състояние. Приbral ги, окъпал ги, нахранил ги... наел апартамент и настанил сираците там. Оттогава се грижат за тях и за деца, които идват от Дома за сираци в село Сигмен. Те са на възраст над 19 г. – прехвърляни са от едно сиропиталище в друго. Смята се, че цом са достигнали пълнолетие, вече могат сами да се грижат за себе си. Но тези деца, макар и със средно образование, нямат здрав, оформен характер, нито подкрепата на близък човек. Работодателите гледат на тях с недоверие и лошо око или в най-добрия случай ги наемат за тежък физически труд. Тук, в храма, те намират среда от съпричастни към тяхната съдба хора. Подпомагат ги в ежедневните им нужди, в търсене на работа или в обучението им... Междувременно помагат в кухнята и дейността на центъра, учат се на труд и отговорност.

„Най-добре е сами да си изкарват хляба, да се чувстват полезни. На ни-

кой не му е приятно да зависи от чуждите подаяния“, категоричен е отецът.

Преди време прави опит да уреди с общинската управа дената да се грижат за парка, но не успява. Сега са устроени на работа в цех за производство на палети. Голямото му желание е да разработи изоставеното помощно стопанство на поделение на МНО край Бургас. Платува да направи там комуна с малки апартаменти, където сираците и социално слаби ще могат да работят и живеят.

Единствените средства, които правят възможно реализирането на социалните програми на Енорийския център, са храмовите доходи и частни дарения, а нуждаещите се са много.

Кухнята е предизначена приоритетно за бедните от квартал „Славейков“ – енорията на храма, но никога не връщат гладен.

„Някои злоупотребяват, но по-добре да нахраним десет хитреци, отколкото да отпратим един, който е наистина в нужда.“

Парите са малко, но търговците от зеленчукова борса ни дават продукти – каквото ни остане го консервираме за зимата. Подпомагат ни също добри хора от магазин „Сара“ и обект 1005 на „Хляб и хлебни изделия“... При добра воля всеки може да задели шепя зеленчуци или къшей хляб, а това са няколко гладни помалко в града.

Гладът прави хората агресивни, озлобява ги и твърде скоро попадат в графа „социално опасни“. От една страна, обществото отхвърля най-слабите си членове, те пък от своя страна, отхвърлят законите на обществото – кому е нужна тази война!“

В Православния център се събират добре запалени дрехи, обувки, играчки... Разпределят ги сред бедните, пращат и на здравни и социални заведения от страната, обърнали се към тях за помощ. Приземното на храма са превърнати в склад и преразпределителен пункт.

„Сблъскал съм се с такива човешки трагедии! Сираци, изоставени, самотни хора, инвалиди... Знаем, че не можем да помогнем на всички, но това не е оправдание за бездействие.“

Да нахранят гладните, да облекат бедните и да се погрижат за нуждаещите се не е единствената грижа на хората от енорийския център. Всяка неделя освен неделно училище за деца се организира вероучение и за младежите от социалните домове. Целта е чрез запознаването с нормите на християнския живот и усвояването им да

се даде шанс на тези деца да познаят Бога, да станат по-добри, морални и отговорни личности, да имат шанс да гралят живота си в страната ни.

„Ако родителят, който ги е създал и е бил отговорен пред Бога за изоставеното им във вярата, ги

чер да хапнат по една супа и да преспят на топло. В приземното ще разположат склад за провизии и удобствата за консервиране, трапезария за около 100 човека, а на първия етаж кухня и спални за около 60 човека – мъже и жени. Ще осигурят и постоянен пол-

Православният християнски център при храм „Св. Троица“ в Бургас

е изоставил, трябва ли и ние да постъпим така? Тези деца имат нужда от вя-

слон за самотни майки и пълнолетни сираци останали без покрив, които ще

Моменти от душепастирската и социална дейност към енорията. Свещениците и служителите към центъра винаги са готови да откликнат на нуждите на паството

ра дори повече от изразна бедността не е оправдание за бездействието – при добра воля всеки може с нещо да помогне. Има много хора, които са готови да дават според възможностите си дрехи, посуда, играчки, храна, пари... Има и такива, които са в крайно тежко положение. Църквата като институция е само посредник.

„Ние преразпределяме благата между имащите и нямащите, между желаещите да помогнат и нуждаещите се“, казва той.

Отец Веселин възнамерява да построи нощен приют, в който бездомниците от града ще могат ве-

помогат в стопаняването на приюта, в почистването, подреждането на спалните, в пакетиране на чаршафите и провизите, ще помагат в кухнята и т.н. За свой пример свещеникът има дейността на свети Василий Велики.

„За да се построи толкова сиропиталище, приют, трапезария, работилница, някой е дал пари. Богати, а вероятно и по бедни са заделили средства, за да се устрои този „град на милосърдието“, но най-напред свети Василий сам е дал пример за добра воля, за състрадателност, милосърдие, всеотдайност.“

Вратата на свещеника винаги трябва да е отворена, а на масата му да има хляб за някой гладен, тогава и миряните ще го подкрепят в усилията му да помага.“

Александра
КАРАМИХАЛЕВА

Да осъществим любовта в живота си

Едва ли има християнска добродетел, за която да се намират толкова много и еднозначни потвърждения в Священото Писание, както за милосърдието. И въпреки това (или точно затова), като християнин сме смутени от искреното си желание, от една страна – безусловно да изпълним Христовата повеля, а от друга – практическата невъзможност да дадем милостиня на всички просещи хора, заделени улиците на градовете ни, звънящи по вратите на домовете ни, причакващи ни пред храмовете.

Напоследък се развива и особен вид „паломничество“ – **добре разучен репертоар** обикалят софийските храмове и умело спекулират със състраданието на светеници и миряни. Обидно е някак, човек, на който си дал пари, за да си замине до родното място, понеже „току що е изписан от болница“ и т.н. и т.н., да те средне в друг храм след седмица-две и без да те познае, да започне да ти изплаква същата покрътителна история. Парите отдавна си прежалил, но как се надмощва подиграното доверие? Или да дадеш пари на благоговеща женаца за

щия, нито на даващия милостиня.

Питаме се: в крайна сметка милосърдие, което стимулира използването, измамата, лентявството, милосърдие ли е?

От друга страна, **кой сме ние, да съдим** кой какъв е и дали е достоен за помощта ни?

От това обръкване печели само лукавния.

Не е по силите ни да прешиним кой от просещите по улиците проси от безизходна и глад и кой от хитрос и мързел е измамил лесен начин да живее на чужд гръб, а Евангелието строго порицава туняждството. (2 Сол. 3:6-10; 1 Сол. 4:28; Еф. 4:28). Опасността да изпадне в греха на осъждането е голяма, затова, за да се предпазим от съблъзби, най-добре е да даваме милостинята си в храма.

От своя страна, като познават положението на своите снорнаши, **свещениците могат да преценят** на кого какво е нужно: на един – учебници за децата, на друг – бебешки дрешки и играчки, на друг – лекарства, на друг – парното да се плати или дърва да се набавят... Помощта трябва да е конкретна и да отговаря на конкретните

редно да го поделат, да го дари за някой, който няма. Този с мисълта на „втора-та дреха“, която Христос ни приканва да дарим (Лука 3:11).

Трупането на запаси и излишества е нещо наистина осъдително. То говори за слаба вяра в Божия промисъл. Човек няма основание да се бои, че утре ще обеднее, ако възлага на деждите и упованието си на Бога. Недоимъкът идва тогава, когато затворим сърцата си за Всеподателя

ля той е длъжен първо да се грижи за своя дом“, а после по-възможност и за другите.

Който може да отдели от храната си, за да я занесе на бедна старичка – да го направи; който може да зарадва бедни деца със сладко лакомство или играчка – да го направи. Имаме ли дрехи в гардероба, които не носим в момента – да ги дадем на този, който няма (Ис. 58:7). Даването на пари е само един от начините да проявим ми-

MAFIA TA BVRTI BIZNES S NASHI PROSYACHI

... 100 000 ЛЕВА СЪРЦА ПОРЪКА КРАВИ С ОТЪРЪЖАВАНЕТО НА ДАВАЩИТЕ ОТ "СОБРОНИИ" ПЪТНИЦИ, ЧЕ С ИЛИКО ПЪРВО СЪС СЪРЦА СЪЩО СЪЩЕ И НАДЪВКАЙКИ ВЪЗРАЖЕНИЯТА СЪРЦА СЪЩЕ ПОСЛЕ ПОСЛЕ...

Даренията се приемат в: Църковен център "Св. Кирил и Методий" в София, ул. "Св. Кирил и Методий" № 10, 1000 София. Приемането е безвъзмездно и анонимно.

Минимална сума: 1000 лева. Приемането е безвъзмездно и анонимно.

Със съдействието на: 1000 лева. Приемането е безвъзмездно и анонимно.

Със съдействието на: 1000 лева. Приемането е безвъзмездно и анонимно.

Със съдействието на: 1000 лева. Приемането е безвъзмездно и анонимно.

Бога, надявайки се сами да подготвим себе си.

Безумие е да търсим спокойствие в запасите си, та нали всичко изгнива, молци го изяждат, ръжда ява, руши се, крадици дебат, за да ни го отнемат... (Мат. 6:19). Единственото, което е и днес, и утре, и винаги, е

любов, и то не най-същественост, и то не най-същественост.

Тук е мястото да обрънем вниманието на един друг вид милостиня: да благодарим чрез дарбите, с които ни е удостоил Бог.

„И понеже, по дадена та нам благодат, имаме разни дарби, то... имаш ли

любов, и то не най-същественост, и то не най-същественост.

Тук е мястото да обрънем вниманието на един друг вид милостиня: да благодарим чрез дарбите, с които ни е удостоил Бог.

„И понеже, по дадена та нам благодат, имаме разни дарби, то... имаш ли

любов, и то не най-същественост, и то не най-същественост.

Тук е мястото да обрънем вниманието на един друг вид милостиня: да благодарим чрез дарбите, с които ни е удостоил Бог.

„И понеже, по дадена та нам благодат, имаме разни дарби, то... имаш ли

И рече старецът...

Насищане с познание за Бога

От една страна, ние ясно съзнаваме, че няма ни каква полза за човека, ако придобие целия свят, а повреди на душата си (срв. Мат. 8:36). От друга – е повелята на Господа: „Идете, научете всички народи, като ги кръщавате в името на Отца и Сина и Светаго Духа“ (Мат. 28:19). „Даром получихте, даром давайте“ (Мат. 10:8).

Заедно с това ни идва и мисълта: най-насыщната нужда на хората в този свят е да познават истинния Бог (вж. Йоан 17:3). Но как да Го открият?

Необходимо е познанието за Бога да пребъдва на земята, за да не блуждат хората като овци без пастир. Това познание е толкова важно, че за него преп. Исаак Сирин казва страшни думи, трудни за възприемане без да причинят недоумение и болка у мнзина: „Вършещите знамения и чудеса, явяващите сила в света, не ги и сравнявай с онези, които са се посветили на безмълвие с богопознание. Възлюбви повече священото бездействие на безмълвие то даже и от насищането на гланиите в света, даже и от обръщането на народите към поклонение пред Бога.“

Да възлюбим външното бездействие на безмълвие то повече, отколкото насищането на гланиите?

Има два вида гладни: телесно и духовно. „Ето, настъпват дни, казва Господ Бог, когато ще прагя на земята глад – не глад за хляб, не жажда за вода, а жажда

манастира „Св. Богородица“ в Бистрица и няколко метра по-нататък да се сещи, че такъв манастир не съществува.

След подобни случаи много искрени християни вземат решение повече да не дават, но съвестта, чувството, че си недостоеен да се наречеш „християнин“, остава да гложди. Човек остава с усещането, че има нещо нередно в тая ситуация, нещо неморално, че някой злоупотребява с християнското, пък и с чистото човешкото милосърдие, че „милосърдието“, към което почти насилствено и чрез измама сме принуждавани, не принася полза нито за душата на получава-

нужди на всеки.

Едноверменно с оказването на материална помощ, на тези хора следва да се дава и духовна подкрепа и поучение, та затрудненото положение, в което се намират да им бъде за спасение, а не за погибел. Те трябва да бъдат приобщавани към живота на Църквата и енорията, а духовникът да поставя определени изисквания за духовния им живот. В противен случай милостинята не би им принесла и духовна полза, а „каква полза за човека, ако придобие цял свят (дори), а повреди на душата си?“ (Мат. 16:26).

Който има нещо скътадено за „черни дни“ може и е

Божията любов и милост. Разумно е неа да търсим, към нея да се стремим, на нея да се надяваме. Записете, излишъкът е нещо, от което трябва да бързаме на драго сърце да се освобождаваме.

Има утеха и за онези, чиято съвест е смутена поради невъзможността да отдели за милостиня от и без това оскъдняте си средства. Бог изисква от нас **да даваме милостиня според силите си** (Лука 11:41), без при това да осъждаме семейството си и да обричаме децата си на глад и мизерия. Старецът Паисий от Света Гора казва, че ако човек е семесен, „според Божията во-

служба, пребъдвай в службата; учител ли си – в учението; дарител ли си – дарувай простосърдечно; предстоятел ли си – предстоявай с усърдие; благотворител ли си – благотвори на радо сърце“ (Рим. 12:6-8).

Тук става въпрос за милосърдието като готовност за служение на ближните според дарбите и способностите, които Бог е вложил в нас, готовността да откликнем на нечии нужди, да направим за някого нещо добро. Юрист да помогне с безплатен съвет; лекар да дава 2-3 часа седмично безплатни консултации на снорнашите си или да посети безплат-

но болен от квартала; дърводелец да направи пейка в двора на храма или люлка за децата, да погърви мебел на човек, който не може сам... Някой може да посади цветя около храма или пред блока за радост на всички; да почисти, за да е друго на всички; който обича децата може да се грижи за тях при снорийския храм, докато родителите са на богослужение или да отмени младите съеди за час – два... Така, чрез взаимно служение и помощ, на дело се разкрива братското единство в Църквата Христова.

Има много начини да се благодарим

Самият смисъл на думата „благодарителност“ е тоя: да правим добрини. Най-добре направи онова, което ти е присърце, и ще го направиш без унетение, с радост.

Бог не очаква от нас да правим нещо изключително, пряко силите и възможностите ни, а да вършим обикновените неща с необикновена любов и отдаденост, защото важното, същественото в едно действие не е резултат, който може да се изчисли и измери, а оказаното внимание.

За мнзина времето и чувствата са по-скъпи от парите и предпочитат да изкупуват задълженията си с пари, отколкото да отделят и минутка време за семейството си или за някой в нужда. По една или друга причина сме станали скъперници на време, затова и толкова много хора чезнат, умират за малко внимание. Едно от най-коварните лукавства на нашето време е убеждението, че благотворителността се измерва в левове, долари, килограми или кашони (Мат. 23:23; Лука 11:42).

Да поседим с някого, да разговаряш с него или да помълчиш заедно – това е израз на милостиво сърце.

Да посетим на някого от времето си, да искаш да бъдеш с него и да му отдадеш цялото си внимание – това е милосърдие. Другото е просто социална дейност. Да накараш някого да се почувства предпочетен, обичан, ценен, е далеч по-жизнено необходимо и от хляба, който дава-

ме, защото Сам Бог дава израз на любовта Си чрез някого, за да я почувстваме реална, осезаема.

Милосърдието не е по-редича от действията, а по-скоро цялостно отношение към ближния.

Милосърдието произлиза от добро сърце, а не просто от гузна съвест. Милосърдните хора са щедри не само на материални средства, а и на чувствата. Те бързат да утешат, бързат да подкрепят, бързат да услужат, да проявят внимание, да простят... Ежедневието ни предоставя стотици възможности да проявим милост и да извършим добро, а това милосърдие и тази благотворителност биха били не по-малко ценни за Бога и ближните от парите.

И така, **защо трябва да даваме?**

Заради обещанието, че ще ни се умножи стократно, за спокойна съвест или за да покажем колко сме добри? Основание за това трябва да намираме единствено в разбирането, че всички сме синове и дъщери на Всеподателя Бога, а благата и дарбите са ни дадени не по заслуги, а като средства за осъществяване на любовта в живота си.

Бог всички ни е сътворил уникални, с различни качества и способности, характерни за всеки отделен човек, а всички сме членове на едно тяло, общовременно от един Дух. Да си отворен за другите, да даваш и да получаваш е свойствено на самото човешко естество. Даването и получаването е част от смисъла да бъдеш човек и затова е от толкова съществено значение и в Евангелието му се отделя толкова внимание.

Колкото и парадоксално да звучи, съществеността, финансово и емоционално, ни изтощават. Колкото повече се скъпим, толкова по-малко имаме и толкова по-малко ставаме.

Ако сме отворени за другите, ще сме отворени и за Всеподателя Бога в Когото всичко е изобилно и от Когото е „всяко добро даяние и всеки свършен дар“ (Иак. 1:17).

Александра КАРАМИХАЛЕВА

Детски летен лагер в Самоков

II смяна от 14 до 21 юли

Нощувка: в девическия манастир „Покров Богородичен“

Занимания и хранене: в детския православен център „Рождество Богородично“ – „Бельовна църква“.

В лагеруването е включено:

- опознаване на гр. Самоков;
- посещения на културно-историческите забележителности;
- екскурзия до х. Мусала;
- забавления – спортни и възпитателни игри;
- запознаване с живота в манастира;
- запознаване с християнската етика;
- беседа с игуменката на манастира;
- исторически справки.

Цена: 85 лв. В цената е включен и транспортът.

Записване и информация: ул. „Цар Борис III“ № 21, тел. 952 68 95; 588 071.

Св. мчк Константин Софийски

Св. Константин Софийски, църквата „Св. Спас“ в манастира над село Долни Лозен, Софийско, Никола Образисов, 1869 г.

Стенопис на св. Константин в „Бельовата църква“, 1867 г.

Настоящият текст представя житието на един почти неизвестен български светец – св. мъченик Константин Софийски.

Житието на св. Константин Софийски бе открито в една ръкописна история на т. нар. „Бельова църква“ – храм „Рождество Пресв. Богородица“ и написана в периода от 1912 до 1915 година от Стоян Пешев, църковен певец в същия храм. Освен история на храма тази ръкописна история представлява хроника на църковния и обществено-политическия живот на град Самоков до началото на XIX век до първото десетилетие на XX век. В нея са описани митрополитите на Самоковска епархия, различни случаи от градския живот, динамиката на самоковското градско общество през втората половина на XIX век и т. н.

„Бельовата църква“ представлява комплекс, разположен на около 1 км южно от днешния град Самоков. В комплекса има православен храм „Рождество Пресв. Богородица“, аязмо, некропол, чешма, жилищна сграда – днес православен детски център. По фолклорни сведения носи името на Бельо, който бил белярин и я изградил в средата на XIV век преди покоряването на България от османите. Археологическите проуч-

вания показват, че храмът е престоляван неколккратно върху късноантичен храм от IV век. Погребенията в некропола датират от XI век до първото десетилетие на XX век.

Първото документално сведение за съществуването на св. мъченик Константин Софийски е на Ас. Василиев: „В църквата на манастира „Св. Спас“ при с. Долни Лозен, Софийско, сред множеството български светци е представен и св. Константин Софийски. Автор на стенописите е Никола Ив. Образисов, рисувал заедно с Хр. З. Зографски и Д. Христов тук през 1869 г.

Фактите, свързани с живота на Константин Софийски, не са проучени подробно. Не е известно кога и как той е бил канонизиран. Загинал е вероятно през 1737 г. като християнски мъченик наред с тридесетте сподвижници на самоковския архиепископ Симеон. Светецът е представен в доколелна фигура, с туника и мантия – в обичайните за Н. Ив. Образисов цветове – розовоохрова туника и синя мантия. Изображение на млад човек с овално безбрадо лице и с кафяви коси. Главата се очертава върху охров ореол със светъл контур. Образът е подведен под обичайния тип млади светци в стила на Образисов.

Житието на св. Константин Софийски е поставено в ръкописната история на „Бельовата църква“ непосредствено преди описанието на стенната живопис на храма, което е изключително подробно. Самият автор изтъква, че начува за светеца от негово изображение в западния прозорец над вратата на „Бельовата църква“. Житието се предава с осьвермяване на правописа.

Житието на светеца е изведено в отделна глава на книгата и е озаглавено: „Прибавление. Кратки черти от житието на св. мъченик Константин Софийски“.

„През 1913 год. когато снесах бележките си за описване стенната живопис на Бельовата църква, съгледах в западния прозорец над вратата измежду светците (изписан) св. мъченик Константин Софийски.

До това време аз знаех само 3-ма св. мъченици софийски, именно: св. Георги, св. Терапонт и св. Николаи. Като проверих имената на българските светци в статията, напечатана в „Българския църковен преглед“ от Йоаким Бакалов, замисляна от историята на о. Паисий, аз не намерих светец с име Константин между софийските светци. Затова се отнесох до иконописца г-н Никола Ив. Образисов, който е изографисвал тоя светия, да ми каже откъде знае, че има софийски светец по име Константин. Но през тази година не можах да узная нищо по тая работа, защото г-н Никола отсъстваше от града.

През 1914 год. като се срещнахме, аз го запитах: „В кой ден и през кой месец е паметта на св. мъченик Константин Софийски, който е изписан в западния прозорец вътре над вратата на Бельовата църква и откъде му знае житието?“ Той ми отговори, че притежава житието му, което в кратки черти бил със следното съдържание:

„Блаженният Константин бил момък на 15-16 годишна възраст, родом някъде от Трънско или Пиротско окръжие. Той бил слуга в София, при един търговец по народността „цинциаре“. Те имали стина стока – овци и кози, започнали няколко души слуги – овчари. Веднъж господарите му, като отишли на църква, оставили Константин и дома, като му заръчали да им пази къщата и божатството (парите). В това време един от овчарите дошли да си вземат хляб и др. работи, а Константин в това време още спял. Овчарите, възползвайки се от отсъствието на господарите им, намерили да ограбят парите им и да извадят. Затова те притиснали Константин, покрили го с чорт да не види какво правят.

През това време злодейците, тършувайки, намерили парите, задигнали ги и извадили. Константин като се почувствал сам, станал и извършил утринната си молитва, а господарите му си дошли от църква. Като съгледали, че са откраднали парите им, наведили блажения Константин, яростно се спуснали върху него, да каже къде са им парите, кой ги е откраднал и, ако той ги е взел, къде ги е скрил. Той кротко им отговорил, че това злодеяние не е негово работа; казал им, че докато той още спял, дошли хора, които го налегнали и покрили с черга и след малко го оставили и изчезнали, без да ги види кои са и

какви са. Господарите му след различни изтезания и разпитвания, накрая и побой, като не могли нищо да узнаят за злодешниците наведе са изваждали, се оплакали на един темен съсед турчин и му казали за случката с техния слуга – Константин, за откраднатите им пари и пр. Турчинът им казал да го предадат нему, че уж той ще сполучи с разни убеждения, ако трябва и с мъка да узнае къде е скрил Константин съкровището им. След няколко питания, разпитвания, запитвания и побой, Константин все още не казал кой е откраднал парите. Турчинът, като видял и се убедил, че Константин не знае къде са парите, употребил друго средство, за да узнае къде са парите. Турчинът му предложил, ако се убедил, да не му причинява никакво зло, и че ще го пусне да си ходи свободен, обаче твърдият в християнската вяра Константин откъсал на турчина да остави праотческата си вяра и да приеме мюсюлманството. Тозава турчинът го подложил на разни и големи мъки. За този му откъс, сега на беденият Константин не страдал и не търпял вече мъките заради набеждаването му за парите, а защото не искал да си промени вярата. Турчинът като видял упорството му, махнал с атачана си и му откъсвал главата. След това го извакъл като мъртва и захвърлил на полето, там орлите и кучетата да го изядат. Обаче Всепремудрият Божи Промисъл, който: „Храстит вся кости (угодников своих) и ни една от тях не сокрушится“ (вж. Пс. 33:21) не допуснал да станат блажените останки на своя угодник „Бранино птици небесним и зверем земним“ (вж. Пс. 78:2) Намерили се граждани, които зорко гледали и внимателно следили развитието и края на това трагично събитие. Осмелили се с риск на живота си, и през нощта прибрали блажените останки на Христовия страдалец и благоговейно го погребали.

След излизане на няколко десетилетия, се разчуло не само по Софийската околотност, но и откъм Пиротско и Трънско за мъченическата смърт на блажения страдалец, и заприжидали бездетни, хора с различни болести на гроба на светеца и получавали изцеление.

Ето, това е, г-не Стояне, житието на светия мъченик Константин Софийски, което ви разказах накратко. Аз притежавам цялото житие на тоя светец, то е пространно; но не мога сега да го търся, едно, че е затрупадно някъде по книгите ми (архивата), и друго, че има и друга работа, па и очите ми вече недовиждат.“ (Изслушано на 28 април 1914 год.)

Понеже г-н Никола не ни каза през кой месец и

Монте прошения след утренията

Господи, Иисусе Христе, Боже наш, чуй молитвата на мене грешния и недостоеен Твој раб и помогни на всички ученици и студенти, дай им разум и знание, за да напредват в науките и завършат с успех образованието си, за полаза на светата ни Църква, народ и родина.

Дай, Господи, на младежите – момчета и момичета, разум и честолюбие, да се запазят от плътски и други светски удоволствия и съблазни, за да останат девствени до венчание.

Дай, Господи, успешно и скорошно задомяване на онези, които по една или друга причина са позакъснели с това, дарувай им щастлив, богоугоден семеен живот.

Дай, Господи, на брачните двойки, които по една или друга причина са останали неплодни, да си родят деца, за радост в семействата им и за слава на Твоего свято име.

Дай, Господи, на бременните жени по-лека бременност и безболезнено освобождаване от нея.

Помогни, Господи, на разведените по една или друга причина, дай им разум и желание да се съберат и да си отглеждат децата с обич.

Помогни, Господи, и милостно погледни на тези млади мъже и жени, които остават във вдовство, да не паднат в униние и блудство и макар да е много трудно, да си отглеждат и уредят децата, и останат с чисти сърца.

Дай, Господи, на тези, които са болни поради греховете си, да оздравеят, та и те с радост да славят Твоего свято име.

Дай, Господи, по Твоята голяма милост на слепите зрение, на глухите – слух, на немите – говор, на хромите – прохождение, та и те да славят и прославят Твоего свято име.

Дай, Господи, на безразсъдните – разум, на престъпниците – страх от Твоя Божествен съд, на затворниците – осъзнаване на вината си и разкаяване за греха, по-леко излежаване на присъдите и поправяне на живота им след излизане от затвора.

Дай, Господи, на неверниците просветление на душите им, за да познаят Твоята истина и прославят Твоего свято име.

Дай, Господи, на немощните и остарелите Твои раби търпение и воля, безропотно да понасят тежотите и старческите немощи в живота си и до последния си издъх да славят и прославят Твоего свято име. Амин!

Отец Георги АШИКОВ

МНЕНИЕ

Относно годината на смъртта на св. Дазий Доростолски

Синтерес прочетох статията за св. Дазий Доростолски в бр. 10 от 2002 г. Разбира се, аз и други материали чета с интерес и удоволствие, но тук срещнах проблем от моята специалност, който авторът историк не е успял да разреши. Става дума за годината на смъртта на св. Дазий – дали е 292 г. или 302 г. След като е указан 24-ият ден от новолунието, за астрономията това не е проблем. От приложението разпечатка се вижда, че през 292 г. предхождащото 20 ноември новолуние е било на 27 октомври и 20 ноември 292 г. се пада точно 24-и ден от новолунието, както е според историческите данни. Следователно именно 292 г. е годината на мъченическата смърт на св. Дазий.

Що се отнася до 302 г., към която клонят предпочитанията на историците, новолунието е на 6 ноември и до 20 ноември има само 14 дни. Очевидно това не е правилната година.

Надявам се, че уточняването на годината на смъртта на първия Христов мъченик по нашите земи е достатъчно важно за църковната историография и ще му бъде обрънато съответното внимание.

Н. с. д-р В. УМЛЕНСКИ

ден е паметта на този светец, затова ние го преместихме на 21 май в календара, заедно с паметта на св. равноапостоли Константин и Елена.

Никола Ив. Образисов се помина на 17 януари 1915 год. а на 18 го погребваха.“

Д-р Константин РАНГОЧЕВ

Психология или богословие на личността

Често се изтъква, че нашето съвремие се нуждае от личности. Говорим за необходимостта от личности в обществото, политиката и образованието. Ясно е, че в основата на всяко привличане напред стои личност, докато денята на масите винаги се ръководят от демагози. Това е равностметката от „безумните“ периоди в историята, когато свободата на волята, отличаваща човека от тварите, бе подчинена на волята на масите.

XIX и XX век ни донесоха постиженията на модерната психология, която също издигна идеята за цялостната личност в противовес на безличната и бездухна тълпа, която лесно може да бъде манипулирана и използвана за установяване на господството на поредната идеология на „изма“.

Всъщност психологията не предлага една и единна теория за достигането на този идеал. Но това, което ги обединява са ограничените методи и средства, с които всяка наука в това число и психологията разполага. Затова не напълно познаваме и обект – психиката бе поставена в рамките на опитното познание, а личността бе разглеждана като подвластна, детерминирана било от биологични, психични или социални условия.

Принципът на детерминизма

действа с пълна сила в психоаналитичната теория за личността, чийто основоположник е З. Фройд.

Въз основа на опита в психопатологията и прилагане на анатомически принцип на анатомическото различаване, психоанализата откри три слоя в психиката. „То“ – несъзнаваната, но властна и лукаво осъществяваща своите потребности сфера на инстинктите, „Аз“ – посредникът, дипломатът, лавираец между инстинктивните потребности и изискванията на външната реалност и „Свърх-аз“ – т.е. като резултат от борбата с Едиповия комплекс.

Психоанализата си

поставя за задача да разшири сферата на съзнанието, чрез превръщането на несъзнателното в съзнателно. Да се справи с резултата от актовете на „изтласкването“, които ограничават съзнаващата „Аз“ за сметка на несъзнателното „То“.

В лабиринта на психоанализата зад всеки приведен израз дебне пандемтерминизъм, който влече със само надолу и все по-надолу, в света на инстинктите и страстите.

Така психоаналитичната теория на Фройд поставя началото на нова епоха в психологията, която по пътя на елиминиране на сферата на духа потопи изцяло душата в света на плътското. И резултатите не заксянаха: първото, което тази наука (иначе „за душата“) направи, бе да обърне гръб на религията, отдавайки я на страх от космически сили, „привилегия“ на първобитните народи. Поредната „прогресивна“ крачка бе да отхвърли религиозното съзнание като недоразвито, ограничено съзнание, плод на Едиповия и бациния комплекс, а съвестта да отхвърли като зачехлата от така излишно чувство за вина.

На принципа на раздробяването и различаването психологията продължи да търси основата на здравия психичен живот ту в разширяване на съзнанието, за сметка на несъзнателното, ту в засилване на личната отговорност, което отстоява А. Адлер и индивидуалната психология. Индивидуалната психология основава своята теория върху изследванията на невротата, но тук централното място заемат не „изтласкванията“, а опитът на невротичния да се освободи от отговорност. Затова терапията, която предлага индивидуалната психология, е разширяване на сферата на „Аз-а“ посредством засилване на отговорността.

Но преоткривайки една или друга част от цялото, било то съзнанието или отговорността, психологията остана апатична, за да не кажем

атеистична по отношение на духа

И все пак по-нататъшното развитие на психологията е свързано с отрезвяване и равностметка. Навлизането в дебрите на „дълбинната психология“ не можеше да не бъде последвано от кожеж по психология на висините, „в чистото зрительно поле попада не само волята за наслаждение, но и тази за смисъл“, смята известният психотерапевт Виктор Франкъл, създател на логотерапията. Логотерапията например поставя проблема за събесъществуването, свързано със стойците пред човека ценности възможности и тяхната реализация.

Още К. Юнг твърди, че „около една трета от всички случаи са страдания не от клинично определена невроза, а от безсмислие и безпредметност на живота“. Съвременната психология е изправена пред проблемите, свързани с „екзистенциалния вакуум“, чувството за пустота и безсмислие, което завладява все по-нови територии. Налага се да се противопоставя на пандемтерминизма на психоанализата и все по-често говори за свобода на избора на човека. Поставя си за задача да защити тази свобода от привидно всемогъщите детерминизми. Като резултат от тези тенденции философията, която психоанализата охули като „сублимация на изтласканата сексуалност“ днес отново е реабилитирана от науката за душата. На нея се възлага да посочи пътя за осветяване на тази свобода и да се противопостави на „екзистенциалния вакуум“. Подчертава се необходимостта от връщане към същностните въпроси за смисъла на живота и ценностите, захвърлени с лехарка до този момент от представителите на различни психологически школи и течения.

Факт е, че бивовете на нашето общество, като наркоманията, алкохолизма, увеличаването на суицида (самоубийствата), не могат да бъдат решени чрез простото механично прилагане на психоанализата. Те ще

продължат да се задълбочават, ако упорито се избягва като несъществуваща сферата на духа, която е и неотменна част от пълнотата на личността.

Дългът и заобиколен е пътят на психологията, подчинила своя предмет на изследване – безсмъртната човешка душа – на временното и тленното. Но това е и единственият път за науката, която гърди своите наблюдения върху душата на човека, намиращ се в състояние на греховност.

Християнското разбиране по този въпрос е изразено много добре от Гогол още през XIX век. Той казва: „Здрава психология и не изкривено, а истинско разбиране на душата среща само при подвижниците-отшелници... Човекът, потънал в узра в тямата на живота, не може да разбере природата на душата.“

За нас, християните, крайният камък на учението за човешката личност е

Личността на Богочовекa Иисус Христос

Неговото изкупително дело направи възможно осъществяването в пълнота на човешката личност, възстановявайки общението ѝ с Бога. Вярата в Иисус Христос е началото, от което тръгваме в нашия път не просто към здраве, а към цялостното спасение на човешката природа. Той е и завършекът на този път.

Още К. Юнг, отнасяйки се скептично към способността на възпитателите, родителите и педагозите, ги сравнява с голия крал от Андерсеновата приказка. Подобно на краля, неспособен да се изправи лице в лице със своята глупост и суета, така и днешните възпитатели са натоварени с отговорността да оформят личности, без да им се налага самите те да са такива.

Аз бих добавила, че тази аналогия е още по-голяма сила важи за съвременните психолози, които откъсват да застанат лице в лице със своята апатия към духовното и да си дадат сметка за това, с което са го застигнали.

Мария ИВАНОВА

Православният възглед за личността

Православният църковен възглед за „образа Божий“ в човека е следният: Бог дарява човека с възможността да бъде личност, т. е. да реализира своя живот по подобие на Божественото битие. Самата божественост на Бога има личностно съществуване, Троица на личните Ипостаси, които реализират Божие битие, Божествената природа като любов, свободна от каквато и да било необходимост. Бог е Бог, защото е Личност и Неговата екзистенция (съществуване) не зависи от нищо друго, нито от природата, нито от същността. Той Самият като Личност напълно свободно определя собствената Си природа, а не обратното. Той е, защото иска да бъде и това изявление на волята се осъществява като любов, като взаимоотношение между трите Ипостаси. Затова Бог е любов (1 Йоан. 4:16) и самото Негово битие е любов.

Бог е запечатал тази способност за личностно съществуване в човешката природа. Тази природа е тварна и е дадена на човека от Бога и затова битието на хората, тяхната същност не се определя от личната им свобода. Но в същото време човешката тварна природа не може да съществува по друг начин, освен като личностна ипостас на живота. Всяко човешко същество представлява личностна екзистенция, способна да „ипостазира“ своя живот като любов, като свобода по отношение на ограничеността на тварната природа и на която и да било необходимост, т.е. по подобие на съществуването на нетварния Бог.

Да го кажем по-просто: Бог е едновременно една природа и три Ипостаси. Човекът е една природа и множество ипостаси. Бог е единствен и триипостасен, а човекът е единствен и многоипостасен. Различие между природите, пропастта между тварното и нетварното може да бъде преодоляна на нивото на начина на съществуване, общ и за двете природи, чиято същност е личностното битие. Тази истина стана явна за нас чрез Божественото въплъщение в лицето на Иисус Христос.

Човекът е образ Божий. Това означава, че всеки от нас притежава възможността да реализира своя живот като личност и така да се уподоби на Христос. Да я осъществи като любов и свобода от естествената необходимост и така да последва Божествените Лица на Троицата.

По този начин човешкият живот става съпричастен на вечността и нетленното, доколкото е вечен и нетленен Божествен живот в неговото троично взаимопроичание и единство.

Христос ЯНАРАС „Вера Църква“

† IN MEMORIAM

40 дни от кончината на архимандрит Емилиян

На 1 юли по повод навършването на 40 дни от кончината на игумена на Лопушанския манастир архимандрит Емилиян бе отслужена заупокойна Литургия от игумена на св. обител Йеронах Йосиф.

Панихидата извърши Негово Преосвещенство Бранцик епископ Амвросий, викарий на Видинска митрополия, в съслужение с игумена на манастира и Високопреподобния архимандрит Флавиан, о. Петър Захариев, архирейски наместник на Берковска духовна околия, прот. Любомир Първанов, ефимерия на Клисурския манастир.

На 1 юли внезапно почина на 62 години презвитера Елена Костова Грозева, съпруга на свещенноколом Грозю Грозев. Семейството изказва своята благодарност на духовенството към храм „Св. Кирил и Методий“ в София, където бе извършено опелото.

ТАЛОН ЗА АБОНАМЕНТ
за „Църковен вестник“ и сп. „Духовна култура“

Посочете изданието и периода от време, за което искате да се абонирате (моля, потъпвайте четливо с печатни букви):

Име..... Презиме.....
Фамилия.....
гр./с..... П. код.....
общ.....
обл.....
ж.к.....
ул.....
№..... бл..... вх..... ап..... тел:.....

Израчайте на адреса на издателството потъплен талон за абонамент с приложена квитанция от пощенския запис или копие на платеното нареждане.
(Цените за абонамент и адресът на издателството са публикуван на 8 стр.)

София: „Инж. Ив. Иванов“ 70А (до пазара „Димитър Петков“)
Тел.: 931-22-68, 32-50-79; GSM 087/58-64-24

† Агенция „Хронос“ †
с 14-годишна практика в траурно-обредната и възпоменателна дейност.

► ПРЕДЛАГА УСЛУГИТЕ СИ НА АКТУАЛНИ ЦЕНИ

ПОГРЕБЕНИЕ – 295 лв. (в сумата е включено: административно оформяне на документи; транспорт в гр. София и гробищния парк; хладилна камера за 24 ч.; ковчег, драперия, покров, аранжиране на ковчег; надгробен кръст; изкопаване и зариване на гроба; товаро-разтоварна дейност в гробищния парк; комплект свеци, жито и погача за 20 човека, 20 комплекта пластм. прибори, бутилка вино, траур за врата и 20 бр. траурни ленти; 10 бр. некролози за 40 дена, 6 мес., 1 год.).

Църковните свеци, използвани в ритуалите, организирани от агенцията, се закупуват само от храмовете и църковните магазини на каноничната БПЦ.

- Денонощно обслужване
- Окончателно разплащане – след церемонията
- Разсрочено заплащане – до 6 месеца без лихва
- Подсигурява се свещеник от храмовете към каноничната Българска православна църква, където се

► ОРГАНИЗИРАТ ПАНИХИДИ

Пълна информация, ценоразпис и каталози за предлаганите услуги ще намерите във всеки храм на каноничната БПЦ.

Поклонничество в Париж

„Благославяйте Господа по всички места на Неговото владичество. Благославяй, душо моя, Господ!“
Пс. 102:22

Това е може би най-абсурдната идея, която би дошла в главата на някого. Поклонничество в Света Гора, в Йерусалим, в старинни манастири и храмове – да, но в Париж – града на градовете, който познаваме най-вече с емблематичните уникални строежи: Айфеловата кула, катедралите Нотрам и Сакре кюр, Триумфалната арка на Площада на звездата, Лувъра и какво ли не още – средоточие на ренесансовата култура?

Къде е тук православие-то? Къде да го открием, дали в пестроцветния поток от хора, или в някакви архитектурни паметници... Абсурд. Все едно да търсиш перла в планински бързей. Но Господ е казал: „Моите мисли не са ваши мисли, нито вашите пътища са Мои пътища. Но както небето е по-високо от земята, тъй Моите пътища са по-високо от вашите пътища“ (Ис. 55:8).

И то, ние сме на път. Боголюбивото и братолюбиво сърце на един брат в Христа ни покани на това пътуване, за да ни запознае с православията на Запад. Кой би стоял на такава поканка?

Едва ли някой от нас, живеещите в родината, се е замислял над въпроса: как наистина сънародниците, как нашите братя по вяра, живеещи в католическа и протестантска Европа, устройват своя духовен живот? Има ли изобщо такъв? С този въпрос се сблъсках преди години, когато ми се налагаше да остана в Германия за по-дълго. Не ми се искаше да прекъсвам връзката си с Църквата и търсех контакти.

Товага открихме в Интернет страница с обещаващото название www.orthodoxfrat.de (Православно братство) и нейната английска разновидност <http://orthodox.mychurch.com>. Отговорът дойде още на следващия ден: „В града, от който се интересувате, функционират следните православни общини – сръбска, гръцка и румънска...“ Следваше списък с имената, телефоните и адресите на свещениците, както и местата, където се служеше. Понякога храм, в нашия смисъл, е доста силно, защото, както по-късно разбрах, всяка община според възможностите си наемаше някакво помещение или някаква протестантска или ка-

толическа църква за богослужбени си нужди. „Най-близките български общини са в този и този град...“ Отново актуален списък с адреси.

Та ето, в Германия православият не само ще живее, а си има организация за свързка и информация. По-късно се появи и Интернет-страница вече само на българската митрополия за Западна и Средна Европа (www.pla.eu.com), където са посочени всички възможни комуникации с нашите европейски снорни.

И така, в навечерието на Рождество Христово вече пътувахме към Париж. Среднощният Париж ни посрещна с потоци от светлинни реклами. Празнично настроение търбухаше да създават декоративно осветените туристически забележителности. Не липсваха и колелните елхи с всички цветове на дъгата.

Гледах това бялскаво море от многоцветни светлини и златни куполи и си мислех: защо ли хората се обграждат с толкова светлина? Защо, за да придатат празничност и да привлекат вниманието, трябва да се влигат толкова средства? Дори дребните вече са лъскави, като че изтъкани от светлина. Но уви, само отразена. Човек търси Светлината вероятно още от мига, в който прародителите ни Адам и Ева загубиха връзката си с Бога – истинската Светлина за човешците. И, не подозирайки, че Светлината е в нас и че можем да я имаме, ако търгнем отново по пътя към Бога, си осигуряваме с огромни излишества нейната материална противоположност – фойерверки, злато, електрическа светлина.

Око̀то търсеше привичките за православните храмове очертавания, но уви... Оставаше ни денят. И както подобава, той започна със св. Литургия. Градът още спеше, уморен от предпразничния маратон по магазините. Зимният ден гасеше пищната светлинна феерия и всичко изглеждаше вече истинско и сжедневно. Но за нас беше празник. Предстоеше ни св. Литургия – мистичната среща с Господа и с „местата на Неговото владичество“.

С карта в ръка откривахме улица гв Petel № 5. Отвън по нищо не личи, че тук има храм. Руската църква „Св. Три светители“ се помещава в приземния етаж на голяма сграда. Открехваме тежката врата и... сме си удома. Поерещат ни скъпите ликове на Господ Иисус Христос, св. Богородица и целия сонм светии.

Събота е и няма много

хора. Малко сме закъснили. От олтарта вече се разнася молитва на църковнославянски. Школуван мъжки глас отпява от клира. Невероятно усещане! След толкова дни слушане на чужда реч умът се успокоява, опивайки се от познатия ритъм на богослужбните текстове. В очите напират сълзи.

Господи, Ти си благословил светите брата Кирил и Методий да ни дарят с богослужение на роден език! Дълбоко в сърцето си им благодарих не само за буквите (както ни учат от малки), а най-вече за тези свещени книги, преведени заради нас, да не гинем в тъмнина, а с ум да вникваме в Божието слово и да го пазим в сърцето си.

Иконостасът е впечатляващ, работа на Л. А. Успенски (1902-1987). Покланяме се пред голямата чудотворна икона на св. Богородица и пред храмовата – на тримата вселенски учители св. Василий Велики, св. Григорий Богослов и св. Йоан Златоуст. Свещеникът ни благославя, целуваем кръста и... ето ни отново в света.

Посещаваме храма на гръцката снория – „Св. Стефан“. Той се намира на улица гв Georges Bizet № 7. Притиснал е рамена в съседните сгради и отдалеч трудно може да се забележи въпреки внушителните си размери. Изграден е и зографисан с в неоренесансов стил. Целуваме с благодарност лика на св. Стефан. Тук имаме щастието да присъствем на кръщавка. Служи се на арабски и френски, което не е изоларирана практика тук. Гостите, не всички ориентирани в църковния порядък, отново радостно около купела, а ние се мъчим да разпознаем в службата поне някой познат напев.

Третата спирка по нашия поклоннически маршрут е руският храм „Св. Александър Невски“. Той се намира в друг, отдалечен квартал, на улица гв Dagu № 12. Построен е в самостоятелен двор, отдалечен от съседните сгради и веднага привлича очите с изящните си форми. Петте позлатени кубета с кръстовете над тях изникват неочаквано пред нас и ни карат още отдалеч да се прекръстим. За съжаление в този следобеден час храмът е затворен.

Криптата на храма тук се използва активно от една малка и жизнена православна община, в която се служи на френски език. Така тази катедрала под управлението на един и същ православен епископ е станала духовен дом на две снории: горе на руснаци –

служи се по стария календар на църковнославянски; долу – на отдавна напусналия Русия граждани, които са забравили езика, и на много приели в православие французи – на френски и по новия календар. Въпреки всички проблеми, възникващи от разминаващите се празници и постите, виждаме колко незначителни са въпросите за календара, ако сме заедно и имаме силна православна вяра и Христовата любов помежду ни.

Вече можехме да обърнем вниманието ни на туристическите атракции.

Задъхани изкачихме стотиците стъпала до покрива на Триумфалната арка, за да погледнем града от високо. Строена е в чест на победите на Наполеон. Вътре е поделена експозиция от снимки, рисунки и орязки на загиналите негови офицери и войници. Красиво, но мъртво. Като противовес в съзнанието ни изникват други подобни величествени, но живи паметници – православните храмове, като този на Христос-Спасител в Москва, патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“ в София, Пантеона „Св. Георги“ в Плевен, храмовете „Рождество Христово“ в Шипка и „Въведение Богородично“ на Девическия манастир в Казанлък и много други, посветени на падналите в боявете за освобождението на родината си войни. От тази височина съзираме остриетата на величествената катедрала Нотр Дам, строена в продължение на 40 години и засмача малък остров сред Сена. Тя е следващата точка от нашия маршрут.

Толкова сме слушали за Парижката св. Богородица, че в съзнанието ни тя е обвита с мистичност. Пред входа – два човешки потока: единият на влизаните, другият на излизаните. Влизаме. Размерите на пространството трудно се сравняват с нашите човешки мерки. Красивите, филигранно изработени стълболопни събраници от евангелието и изображения на светци са толкова недостижимо над нас, че в желанието си да ги разгледаме, предизвикаме любопитството в околните с вдигнатите си към тавана глави. И за голяма наша изненада и ужас, виждаме над куполите да се реят, осветени в синкава светлина, няколко „ангела“. Напълнени с вата, почти в човешки бой, с крила от бели гирлянди и без глави (!) те висяха самотно над също така самотното множество. Оказаха се част от изложба на модерното изкуство, „приготена“ в ка-

Св. мъца Блaвина Лионска. Православие вв Франция се крепи в подвигa на раннохристиянските мъченици

телдралата, вероятно за да засили усещането за празничност у посетителите.

И само тук-там върху дългите пейки пред олтарта можеше да се видят тихо седящи, вгълбени в себе си, светли точки, островчета сред шумящото множество хора, сплели молитвено длани. Около тях течеше неспирният поток от „поклонници“, които междувермено имаха възможност да пазаруват играчки за украса и коледни картички от щандовете, подредени покрай цялата северна стена – от олтарта чак до изхода. Напуснах с чувството на голяма загуба.

Отвън вечерната Сена отразяваше последните слънчеви лъчи. В тази географска ширина и по това време на годината денят е много кратък. Оставаше ни още почти час и половина, за да се преборим с интензивното в този вечерен час улично движение и да се придвижим до последната цел от поклонническото ни пътуване – Православния богословски институт „Св. Сергий Радонски“.

Денят беше превалил. Отново замигаха празничните украси. Ненагннатата

паст на магазините продължаваше да бълва щастливи, отрунати с пакети купувачи. А ние вече сме на улица гв Crimée № 93. Голямата порта – и изведнъж потъваме в тишина, далеч от уличната глъчавя и автомобилните потоци. Дворът е полутъмен и на фона на все още светлеещото западно небе се откроява силует на висок храм. Влизаме в двора като свои. Срещу портата е поставена голяма икона на св. Сергий Радонски, от когото получаваме благослов за добре дошли. На долния етаж се помещават учебните зали, отгоре е храмът, носещ неговото име.

Влиза се направо в кораб, без притвор. Обгръщане ни сумрак, тишина и онзи незаемим аромат на дърво, пропито с тамян. Конг-

Румяна БОШНАКОВА

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2002 г.
„Църковен вестник“

1 година	19,20 лв.
6 месеца	9,60 лв.
3 месеца	4,80 лв.
1 месец	1,60 лв.
Цена на 1 брой	0,50 лв.

1 година	16,80 лв.
6 месеца	8,40 лв.
3 месеца	4,20 лв.
1 месец	1,40 лв.
Цена на 1 брой	0,90 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА

СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ №4
тел. 987-56-11
тел./факс 980-30-16

Главен редактор
свещ. АНГЕЛ ВЕЛИЧКОВ
Ръкописи не се връщат.

Банкова сметка на Синалодало издателство на БЩ
ТБ Бюроизм, клон Европа – София, пл. „Св. Неделя“ № 19
банков код: 660 96 608, сметка: 1018147018

Сумите да се изпращат с пощенски запис или по банкова сметка, в които да се използва точният адрес и пощенски код на получателя!

Напомняме, че „Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.